

De Staatssecretaris van VWS
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum
20 februari 2024

Ons kenmerk
2024-191

Uw brief van
21 december 2023

Contactpersoon

Uw kenmerk
3739235-1059394-DMO

Onderwerp
Wet afschaffing abonnementstarief Wmo 2015

Geachte heer Van Ooijen,

Bij brief van 21 december 2023 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over de concept-wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 teneinde gemeenten in staat te stellen voor meer voorzieningen een eigen bijdrage van de cliënt te vragen die afhankelijk is van zijn financiële draagkracht (hierna: het concept).

Op 24 januari 2024 ontving de AP een nieuwe versie van het concept.¹

U heeft aangegeven dat het advies kan worden beperkt tot Artikel I, onderdeel G en Artikel I, onderdelen H tot en met P.²

Beoordeling van de persoonsgegevens aspecten van het concept geeft de AP aanleiding tot het maken van enkele opmerkingen.

Strekking van het concept

Op dit moment is voor een groot aantal voorzieningen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) het zogenaamde abonnementstarief van toepassing als eigen bijdrage. Dit is een vaste bijdrage van € 20,60 per maand (2024) die voor elke Wmo-client hetzelfde is, ongeacht inkomen, vermogen of het aantal uren benodigde ondersteuning.

¹ Zonder aangepaste memorie van toelichting.

² Bij e-mail van 16 januari 2024.

Datum
20 februari 2024

Ons kenmerk
2024-191

Vóór 2019 bestond er voor de betreffende Wmo-voorzieningen een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage (verder: ivb). De regering wil deze situatie met ingang van 1 januari 2026 herstellen, wat neerkomt op het afschaffen van het abonnementstarief en het herintroduceren van de ivb voor maatwerkvoorzieningen in het kader van maatschappelijke ondersteuning, met uitzondering van de bijdrage voor beschermd wonen en opvang.

Het CAK zal de ivb uitvoeren. Om de hoogte van de bijdrage voor een voorziening te kunnen vaststellen, is het noodzakelijk dat het CAK een toets op inkomen en vermogen van de cliënt uitvoert en kan vaststellen tot welk huishouden een cliënt behoort. De daartoe benodigde gegevens³ ter identificatie van de persoon en zijn of haar inkomens- en vermogensgegevens worden hiertoe door verschillende instanties⁴ verstrekt aan het CAK.⁵

Het concept geeft het CAK de wettelijke taak tot het vaststellen en innen van de ivb⁶ en de bevoegdheid om de daarvoor benodigde persoonsgegevens te verwerken.⁷ In geval van opvang van dak- en thuislozen wordt de ivb uitgevoerd door de gemeente⁸ of de Wmo-aanbieder die deze opvang verzorgt.⁹

Advies

Gegevens over gezondheid

Artikel 5.1.3, eerste lid, geeft CAK en een aanbieder als bedoeld in artikel 2.1.5, vierde lid, een grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens van de cliënt en zijn echtgenoot, waaronder gegevens over gezondheid.

Gegevens over gezondheid zijn bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG. Bijzondere persoonsgegevens mogen in beginsel niet worden verwerkt tenzij één van de uitzonderingsgronden van artikel 9, tweede lid, AVG van toepassing is. In de toelichting van een concept dat verwerking van bijzondere persoonsgegevens mogelijk maakt dient niet alleen uiteengezet te worden dat verwerking van dergelijke gegevens noodzakelijk is, maar ook welke uitzonderingsgrond daarvoor wordt benut. Bovendien moet worden aangegeven om welke (soort) gegevens het gaat.

In de memorie van toelichting wordt niet aangegeven welke uitzonderingsgrond van artikel 9, tweede lid, AVG hier van toepassing wordt geacht. Aan het begrip “gegevens over gezondheid” wordt geen concrete (nadere) invulling gegeven, niet in de tekst van het concept en ook niet in de memorie van toelichting.¹⁰

³ Deze gegevens zijn opgesomd in de MvT p. 25-26.

⁴ BRP, UWV, SVB, Belastingdienst en gemeente.

⁵ Grondslagen: artikel 5.2.9 Wmo 2015 (BRP), artikel 5.7, onderdeel b, Besluit SUWI (UWV, SVB), artikel 5.2.3 Wmo 2015 (Belastingdienst) en artikel 5.2.1 Wmo 2015 (gemeente).

⁶ Artikel 2.1.5, tweede lid, Wmo 2015.

⁷ Artikel 5.1.3, eerste lid, Wmo 2015.

⁸ Artikel 2.1.5, derde lid, Wmo 2015.

⁹ Artikel 2.1.5, vierde lid, Wmo 2015.

¹⁰ Ambtelijk is aangegeven dat het gaat om het gegeven dat iemand maatschappelijke ondersteuning in de zin van de Wmo 2015 nodig heeft. Gelet op de mogelijke vormen van ondersteuning, zal dat soms wel en soms niet als gezondheidsgegeven kunnen worden beschouwd. Bijvoorbeeld: huishoudelijke hulp of beschermd wonen zullen alleen worden gegeven aan mensen met een gezondheidsprobleem. Het feit dat iemand huishoudelijke hulp of beschermd wonen nodig heeft, zou dus kunnen worden beschouwd

Datum
20 februari 2024

Ons kenmerk
2024-191

De AP adviseert in de wettekst concreet te vermelden om welke gezondheidsgegevens het gaat en in de toelichting aan te geven welke uitzonderingsgrond van artikel 9, tweede lid, AVG van toepassing is.

Technische aspecten

De verwijzingen in artikel 5.1.3, eerste lid, zijn deels inexact of onjuist.

In de opsomming van partijen, van wie gegevens worden verkregen – door verwijzing naar artikel 5.2.1 (gemeente), 5.2.2 (aanbieder van een maatwerkvoorziening) en 5.2.3 (Belastingdienst) - ontbreken BRP, UWV en SVB. Deze laatstgenoemde gegevensverstrekkingen worden wel genoemd in de memorie van toelichting.¹¹ Mogelijk ontbreken in artikel 5.1.3, eerste lid, dus verwijzingen naar de wettelijke bepalingen waarin deze verstrekkingen zijn geregeld.

De verwijzing in artikel 5.1.3, eerste lid, naar artikel 2.1.4 lijkt onjuist, nu artikel 2.1.4 betrekking heeft op algemene voorzieningen, waarvoor de eigen bijdrage wordt vastgesteld door de gemeente¹² (en dus niet door CAK of de “aanbieder”).

De verwijzing naar artikel 5.2.1 zou specifiek naar artikel 5.2.1, tweede lid onder b, moeten zijn. De verwijzing naar artikel 5.2.2 zou specifiek naar artikel 5.2.2, onder b, moeten zijn.

De AP adviseert de redactie van artikel 5.1.3, eerste lid, Wmo 2015 zo aan te passen, dat bovengenoemde bezwaren worden weggenomen.

Werklast AP

Aannemelijk is dat het concept de AP zal nopen tot beperkte extra inzet. Deze inzet is nog niet verdisconteerd in de financiering van de AP. Dit zal voorafgaand aan inwerkingtreding in overleg met de Minister voor Rechtsbescherming - als verantwoordelijke voor de begroting ten laste waarvan de AP wordt gefinancierd - moeten worden geadresseerd. Om die reden wordt afschrift van dit advies gezonden aan de Minister voor Rechtsbescherming.

Openbaarmaking

Dit advies wordt binnen twee weken op de website van de AP gepubliceerd.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

Monique Verdier
vicevoorzitter

als gezondheidsgegevens. Maar opvang van daklozen zal niet alleen aan mensen met een gezondheidsprobleem worden gegeven. Het kan immers ook gaan om mensen die wegens schulden op straat zijn komen te staan (e-mail van 24 januari 2024).

¹¹ Zie voetnoot 4.

¹² Artikel 2.1.5, eerste lid, Wmo 2015.